

Задание отборочного этапа **Универсиады «Ломоносов»**
по истории и истории искусства
в 2025/2026 учебном году

Вариант № 13 «История нового и новейшего времени»
ДВА ЗАДАНИЯ

I. АНАЛИЗ ИСТОРИЧЕСКОГО ИСТОЧНИКА (50 баллов)

- 1 Выберите один из тринадцати предложенных исторических источников;
- 2 Определите эпоху, период и/или назовите дату, к которым относится предложенный текст источника;
- 3 Кратко перескажите содержание данного текста;
- 4 Укажите участников событий и процессов, которые отражены в источнике;
- 5 Объясните роль и значение описываемых событий или документа на развитие государства / государств, о котором / которых идет речь в источнике.

Источник № 1 (Великобритания)

What is our task? To make Britain a fit country for heroes to live in. I am not using the word “heroes” in any spirit of boastfulness, but in the spirit of humble recognition of the fact. I cannot think what these men have gone through. I have been there at the door of the furnace and witnessed it, but that is not being in it, and I saw them march into the furnace. There are millions of men who will come back. Let us make this a land fit for such men to live in... I want us to take advantage of this new spirit. Don't let us waste this victory merely in ringing joy bells. Let us make victory the motive power to link the old land up in such measure that it will be nearer the sunshine than ever before, and that at any rate it will lift those who have been living in the dark places to a plateau where they will get the rays of the sun... There are millions who are below par. You can not keep even animals in their full vigour unless you give them good conditions. You can not do it with men and women, and you can not bring up children under bad conditions.

Источник № 2 (Германия)

Artikel 1 Die Bundesrepublik Deutschland und die Deutsche Demokratische Republik entwickeln normale gutnachbarliche Beziehungen zueinander auf der Grundlage der Gleichberechtigung.

Artikel 4 Die Bundesrepublik Deutschland und die Deutsche Demokratische Republik gehen davon aus, daß keiner der beiden Staaten den anderen international vertreten oder in seinem Namen handeln kann.

Artikel 5 Die Bundesrepublik Deutschland und die Deutsche Demokratische Republik werden friedliche Beziehungen zwischen den europäischen Staaten fordern und zur Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa beitragen. Sie unterstützen die Bemühungen um eine Verminderung der Streitkräfte und Rüstungen in Europa, ohne daß dadurch Nachteile für die Sicherheit der Beteiligten entstehen dürfen.

Artikel 8 Die Bundesrepublik Deutschland und die Deutsche Demokratische Republik werden ständige Vertretungen austauschen. Sie werden am Sitz der jeweiligen Regierung errichtet. Die praktischen Fragen, die mit der Einrichtung der Vertretungen zusammenhängen, werden zusätzlich geregelt.

Источник № 3 (Греция)

Κύριε Πρόεδρε, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, πρὶν ἀπὸ 38 χρόνια 138 παλληκάρια ἐκτελέστηκαν στὴ Μάντρα τῆς Κοκκινιάς ἀπὸ τὸ Ναζιστικὸ στρατὸ κατοχῆς. Τὸν κρότο τῶν πυροβόλων κάλυπτε ὁ Ἑθνικός μας Ὕμνος, ποὺ οἱ ἥρωες τραγουδοῦσαν.

Σὰν σήμερα, ἀπὸ τὴν πλατεία τῆς Ὀσίας Ξένης, τῆς Κοκκινιάς, 4000 ὀδηγοῦνταν στὸ Χαϊδάρι καὶ ἀπὸ κεῖ 1200 στὰ γερμανικὰ στρατόπεδα κατοχῆς.

Μέχρι χθὲς τὸ Ἑλληνικὸ κράτος, ἡ Ἑλληνικὴ πολιτεία - ποὺ χάρις στὶς θυσίες αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ χιλιάδων ἄλλων ἀγωνιστῶν, ὑφίσταται, ὑπάρχει σήμερα ὡς ἐλεύθερο κράτος, ἐλεύθερη πολιτεία - ἀγνοοῦσε πεισματικὰ τὴν ὑπέρτατη θυσία τῶν νεκρῶν.

Παλαιότερα μέσα στὰ ἐμφύλιοπολεμικὰ πάθη ποὺ ἀκολούθησαν ἔσυρε στὶς φυλακὲς καὶ στὶς ἐξορίες πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἐπέζησαν. Μέχρι σήμερα ἰσχύει

ὁ χουντικὸς νόμος ποὺ ἀναγνώριζε σὰν Ἐθνικὴ Ἀντίσταση αὐτοὺς ποὺ πρόδιδαν τὰ παλληκάρια, αὐτοὺς, ποὺ πολέμησαν τὴν ἐνιαίᾳ ἐθνικὴ μας Ἀντίσταση, πιὸ σκληρὰ ἀπ' ὅ,τι πολέμησαν τὸν ἴδιο τὸν κατακτητὴ.

Источник № 4 (Ирландия)

We feel, therefore, that under this Bill this Imperial Parliament will have the ultimate supremacy and the ultimate sovereignty. I think the most useful part of the Bill is that in which the prime minister throws the responsibility upon the new Legislature of maintaining that order in Ireland without which no state and no society can exist. I understand the supremacy of the Imperial Parliament to be this—that they can interfere in the event of the powers, which are conferred by this Bill being abused under certain circumstances. But the Nationalists in accepting this Bill go, as I think, under an honourable understanding not to abuse those powers; and we pledge ourselves in that respect for the Irish people, as far as we can pledge ourselves, not to abuse those powers, and to devote our energies and our influence which we may have with the Irish people to prevent those powers from being abused. But, if those powers should be abused, the Imperial Parliament will have at its command the force, which it reserves to itself, and it will be ready to intervene, but only in the case of grave necessity arising.

Источник № 5 (Испания)

La guerra mundial y las repercusiones que trajo consigo aumentaron estas dificultades y cerraron gran parte de los mercados (...), lo que motivó una serie de intervenciones económicas al servicio de las tareas del abastecimiento y de la reconstrucción nacional. Sin embargo, a través de estas etapas difíciles, España ha conocido un desarrollo sin precedente en su economía. (...) Resueltos un sinfín de problemas, hay que enfrentarse ahora con otros derivados, tanto del nivel de vida ya alcanzado, cuanto de la evolución de la economía mundial, especialmente la de los países de Occidente, en cuyas organizaciones económicas está integrada España (...) El Decreto-ley que a continuación se articula establece la liberalización progresiva de la importación de mercancías y paralelamente, la de su comercio

interior; autoriza la convertibilidad de la peseta y una regulación del mercado de divisas (...). La mayor flexibilidad económica que se establecerá gradualmente no supone en ningún caso que el Estado abdique del derecho y de la obligación de vigilar y fomentar el desarrollo económico del país.

Источник № 6 (Португалия)

Art.2. É da essência orgânica da Nação Portuguesa desempenhar a função histórica de possuir e colonizar domínios ultramarinos e de civilizar as populações indígenas que neles se compreendam, exercendo também influência moral que lhe é adstrita pelo Padroado do Oriente.

Art.3. Os domínios ultramarinos de Portugal denominam-se colónias e constituem o Império Colonial Português.

Art.12. O Estado não concede, em nenhuma colónia, a empresas singulares ou colectivas: O exercício de prerrogativas de administração pública; A faculdade de estabelecer ou fixar quaisquer tributos ou taxas, ainda que sejam em nome do Estado; O direito de posse de terrenos, ou de áreas de pesquisas minerais, com a faculdade de fazerem subconcessões a outras empresas. O Estado terá em vista a completa unificação administrativa da colónia.

Art. 26. São garantidas às colónias a descentralização administrativa e a autonomia financeira que sejam compatíveis com a Constituição, o seu estado de desenvolvimento e os seus recursos próprios.

Источник № 7 (Италия)

Le LL.MM. l'Imperatore d'Austria, Re di Boemia, ecc... e Re Apostolico di Ungheria, l'Imperatore di Germania e Re di Prussia, e il Re d'Italia, animati dal desiderio di accrescere le garanzie della pace generale, di rafforzare il principio monarchico e di assicurare con ciò stesso il mantenimento intatto dell'ordine sociale e politico nei loro Stati rispettivi, si sono accordati di concludere un trattato che, per la sua natura essenzialmente conservatrice e difensiva, non persegue che lo scopo di premunirli contro I pericoli che potrebbero minacciare la sicurezza dei loro Stati e la tranquillità dell'Europa.

Art. 1. Le Alte Parti contraenti si promettono mutualmente pace ed amicizia, e non entreranno in nessuna alleanza od impegno diretto contro alcuno dei loro Stati. Esse si impegnano a venire ad uno scambio di idee sulle questioni politiche ed economiche di indole generale che potessero presentarsi, e si promettono inoltre il loro mutuo appoggio nel limite dei loro propri interessi.

Источник № 8 (Латинская Америка)

Las fuerzas populares unidas buscan como objetivo central de su política reemplazar la actual estructura económica, terminando con el poder del capital monopolista nacional y extranjero y del latifundio, para iniciar la construcción del socialismo. En la nueva economía la planificación jugará un papel importantísimo. Sus órganos centrales estarán al más alto nivel administrativo; y sus decisiones, generadas democráticamente, tendrán carácter ejecutivo. El proceso de transformación de nuestra economía se inicia con una política destinada a constituir un área estatal dominante, formada por las empresas que actualmente posee el Estado más las empresas que se expropian. Como primera medida se nacionalizarán aquellas riquezas básicas que, como la gran minería del cobre, hierro, salitre y otras están en poder de capitales extranjeros y de los monopolios internos. Las aspiraciones sociales del pueblo son legítimas y posibles de satisfacer. Quiere, por ejemplo, viviendas dignas sin reajustes que esquilmen sus ingresos; escuelas y universidades para sus hijos; salarios suficientes; que terminen de una vez las alzas de precios; trabajo estable; atención médica oportuna...

Источник № 9 (Международные отношения)

With the recent military operations about Chinchow, the last remaining administrative authority of the Government of the Chinese Republic in South Manchuria, as it existed prior to September 18th, 1931, has been destroyed. The American Government continues confident that the work of the neutral commission recently authorized by the Council of the League of Nations will facilitate an ultimate solution of the difficulties now existing between China and Japan. But in view of the present situation and of its own rights and obligations

therein, the American Government deems it to be its duty to notify both the Government of the Chinese Republic and the Imperial Japanese Government that it cannot admit the legality of any situation de facto nor does it intend to recognize any treaty or agreement entered into between those Governments, or agents thereof, which may impair the treaty rights of the United States or its citizens in China, including those which relate to the sovereignty, the independence, or the territorial and administrative integrity of the Republic of China, or to the international policy relative to China, commonly known as the open door policy; and that it does not intend to recognize any situation, treaty or agreement which may be brought about by means contrary to the covenants and obligations of the Pact of Paris of August 27, 1928, to which Treaty both China and Japan, as well as the United States, are parties.

Источник № 10 (Нидерланды)

Een historische dag, omdat hier een partij oprijst, die onmiddellijk groot is en vol van betekenis, een partij, door samenvoeging en niet door versplintering en scheiding ontstaan. [...] Er groeide de wil om na de oorlog een andere staatkunde, een politiek van brede visie te voeren, tot het welzijn van het gehele Nederlandse volk. Daarbij werd ook versterkt de wil tot democratie en socialisme. [...] Socialisme, organisatorisch ongetwijfeld in zeer verschillende vormen gedacht, maar algemeen gezien als een ordening naar vast plan van het economische leven in tegenstelling tot de ongebonden concurrentie van het kapitalisme, en ook als het doorzetten van sociale rechtvaardigheid in alle arbeidsverhoudingen en maatschappelijke groeperingen, en in die zin dus ook als een erkenning van de waarde der persoonlijkheid... De regering heeft zich uitgesproken voor het overbrengen in gemeenschapsbezit van de Nederlandse Bank. Ons program spreekt zich verder uit voor contrôle op het credietwezen..

Источник № 11 (США)

The Government of the United States has been desirous by this friendly proceeding of manifesting the great value which they have invariably attached to the friendship of the Emperor and their solicitude to cultivate the best understanding

with his Government. In the discussions to which this interest has given rise and in the arrangements by which they may terminate the occasion has been judged proper for asserting, as a principle in which the rights and interests of the United States are involved, that the American continents, by the free and independent condition which they have assumed and maintain, are henceforth not to be considered as subjects for future colonization by any European powers...

It was stated at the commencement of the last session that a great effort was then making in Spain and Portugal to improve the condition of the people of those countries, and that it appeared to be conducted with extraordinary moderation... . The citizens of the United States cherish sentiments the most friendly in favor of the liberty and happiness of their fellow-men on that side of the Atlantic.

Источник № 12 (Франция)

Les princes du sang prenaient hautement parti pour l'ancien Parlement, et paraissaient résolus de ne point aller à l'installation du nouveau. M. le duc d'Orléans prétendait en avoir prévenu le roi, qui lui aurait répliqué avec humeur : « Eh bien, monsieur, vous n'irez point ». Les princes et quatorze pairs avaient signé une protestation devant notaire, et l'on rapportait que l'un d'eux ayant demandé à M. le duc d'Orléans : « Serons-nous exilés? » le prince lui avait répondu : « Je n'en sais rien : mais si l'on m'y force, j'y suis bien décidé ». Plusieurs gens de la Cour reçurent des lettres anonymes, par lesquelles on les exhortait à se joindre à M. le duc d'Orléans. <...> M. le chancelier ne se préoccupait pas de cette opposition et faisait tout ce qu'il pouvait pour former le nouveau Parlement: bien des sujets refusaient. Les conseils supérieurs, qui se partageaient le ressort, commencèrent à tenir leurs séances sans que le nombre des places fût complet, soit que le chancelier n'eût pas trouvé tout son monde, soit qu'il y eût des gens qui ne se souciaient pas encore d'être nommés.

Источник № 13 (Швеция)

Det är naturligt att allteftersom katastrofen syntes rycka närmare, man med ökad ängslan frågat om de små nationernas möjligheter att hålla sig utanför. Jag förtröstar starkt på våra möjligheter i detta stycke. Vår egen vilja är samlad och

beslutsam. Vi ha intet otalt med andra, vi känna icke någon vår fiende, ingen kan ha något reellt intresse av att driva oss ut ur neutraliteten. Men om branden bryter ut måste alla vara på sin vakt. Regeringen har vidtagit alla anstalter för vakthållning och skydd, som nu kan anses påkallade. Dessa komma att utvidgas och stärkas i den mån så befinnes nödvändigt. Vår beredskap är god.

Detta gäller också ifråga om våra möjligheter att upprätthålla folkförsörjningen under de svårigheter och påfrestningar, under vilka de även utanför stående komma att ställas i händelse av ett stormaktskrig. Någon anledning till panik inför ett sådant läge finnes absolut icke. Vårt jordbruk har under de senaste åren alltmera hänvisats till hemmamarknaden. Det är bättre rustat än någonsin att på sitt område uppbära självförsörjningen.

II. ОПИСАНИЕ БУДУЩЕГО ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОГО ПРОЕКТА

(50 баллов, не более 5 тыс. знаков с пробелами)

Автор должен обосновать актуальность выбранной (приоритетной) темы, кратко охарактеризовать источники и историографию по избранной проблематике, обосновать план (структуру) исследования, поставить цель, определить задачи своего исследования, описать основные методы и ожидаемые результаты исследования.